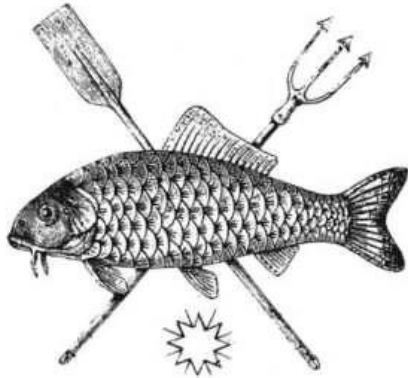

A Horgászat és Horgászciikk Gyártás Története Magyarországon

Első fejezet: bevezetés, illetve 1900-1950

A hazai sporthorgászat korai történelme némileg a ködbe vész, kevés írásos emlék maradt fenn az 1900-as évek előtti időszakból. A halászok Magyarországon is használtak horgot sok faj halászatához már a honfoglalás idejében is, ám ezek tipikusan a horgászbótot mellőző halászati módszerek kellékei voltak (fenékhorgászat, kikötött horgászat). Ezeket a horgossal történő halászati

módokat megismerhetjük Hermann Ottó fantasztikus, A Magyar Halászat Könyve című, 1887-ben megjelent művéből, amely néprajzi szempontból is kiemelkedő fontosságú írás. A könyvet digitális változatban Németh Ferenc készítette el 2004-ben és a <http://users.atw.hu/hederz/magyarhalaszat/> címen érhető el. Hermann Ottó a mai horgászati módszerek zömének alapját képező ősi „kosztos” horgászati módokat is részletesen bemutatta könyvében, ezekben felfedezhetjük az úszós, a műlegyes és a fenekező technikák szinte mindegyikét. Ezeket összegyűjtöttem itt, e fájl végén.

Hermann Ottó ráadásul jó humorú ember hírében állt, a korabeli [műlegyes sporthorgászok](#)-ra és a „[czigányhalászok](#)”-ra is szánt egy-egy remek (szerintem rendkívül szórakoztató) fejezetet.

Európa sok más országából azonban jóval korábbról is számos írásos emlék maradt fenn, így azt tudjuk, hogy a horgászat a középkortól zömében a jómódúak hobbitevékenységének számított, sok helyen nemesi kiváltság volt. A vizek szinte kivétel nélkül magántulajdonban voltak, csakúgy, mint a halászati jogok. Ezekből az európai írásokból sejthető, hogy Magyarországon is akadtak olyanok, akik a horgászatot kedvtelésből űzték, több száz évvel ezelőtt is.

Ha valakit ezek a kezdetek érdekelnek, akkor a következő érdekesebb olvasmányokat javaslom:

A Treatyse of
Fysshynge wyth an Angle

Angol nyelven az első átfogó sporthorgász szakirodalom 1496-ban jelent meg nyomtatásban: Dame Juliana Berners - **A Treatyse of Fysshynge wyth an Angle** („A Horgászat Módszertana”) – ez az első nyomtatott horgászkiadvány a világon. A szerző a Londontól nem messze fekvő Saint Albans melletti Sopwell benedekrendi rendházának művelt perjelasszonya volt. Vadászat, sólymászat, horgászat és heraldika (címertan) témában is maradtak fenn alkotásai. Számunkra [A Treatyse of Fysshynge wyth an Angle](#) a legkedvesebb. Gondoljunk csak bele! A könyvnyomtatást nem sokkal előbb, 1453 magasságában találta fel a német Johannes Gutenberg. Ez a könyv pedig a ködös Albionban készült. Valószínű már akkor is jó sok sporttárs figyelte a pedzőt, vagy a sodródó szárazlegyet a partról és ezt ugyanolyan lelkesen tették, mint mi manapság, ha ennyire fontosnak tartották, hogy

könyvet nyomtassanak a horgászatról... A törökök pedig ekkor még ki sem heverték a Nándorfehérvári ütközetet, eszük ágába nem volt bepróbálkozni Mohácsnál.

Egy másik, szinte újkeletű angol iromány már 1653-ban hatalmas sikert aratott: Izaak Walton - **The Compleat Angler** című műve azóta több, mint 30 nyelven megjelent, szerencsére magyarul is olvashatjuk, Izaak Walton - A Tökéletes Horgász címen érdemes rákeresni (angol nyelven a Biblia és néhány Shakespeare mű után ez a harmadik legolvasottabb mű, amely valaha megjelent nyomtatásban).

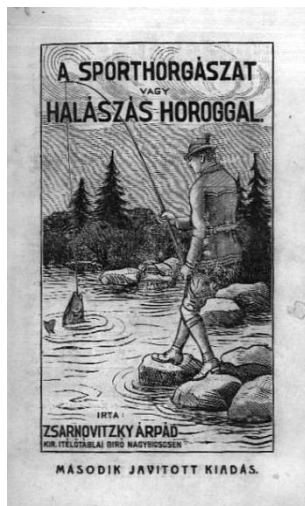

Being a Discourse of
FISH and FISHING,
Not unworthy the pens of most Anglers.
Written Peter Paul, 1653. Edited by John J. J.
London: Printed by T. Stacey for Rich. Manby, in
St. Dunstons Church-yard Fleetstreet, 1835.

Ezek a könyvek a horgászathoz használt felszerelésekről is részletes leírást adtak, megtudatjuk belőlük, hogy milyen anyagból készültek a korai horgászbötkök, milyen zsinórt és horgokat, milyen csalikat és műlegyeket használtak, stb. Ismétlem, 1653-ban járunk. Budán a törökök fürdőztek éppen.

A német anyanyelvű területek sem voltak szörnyű lemaradásban, 1558-ban a svájci Conrad Gessner már részletesen írt legyezőhorgász módszerekről 'De Piscium & Aquatiliu Animantum Natura' című, vízi élőlényekkel foglalkozó művében. A leghíresebb német nyelvű munka azonban jóval később, 1875-ben jelent meg, Max von dem Borne – Illusztrirtes Handbuch der Angelfischerei (azaz a Horgászat Illusztrált kézikönyve) címmel. Ennek második, módosított kiadása már a Taschenbuch der Angelfischerei (Horgászati Zsebkönyv, 1880) címet viseli.

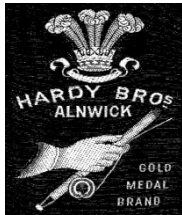

Valószínűleg ez utóbbi két könyv szolgált az első magyar nyelvű horgászati témájú könyv, Zsarnovitzky Árpád – **A Sporthorgászat, vagy Halászás Horoggal** című műve alapjául (Budapest, 1912). Ez a könyv elérhető a 2000-es évekből hasonló kiadás formában is, érdemes vetni rá néhány pillantást!

Szóval az első hazai, szigorúan a horgászatot felölelő szakkönyv megjelenésének dátuma 1912. Az ország még nem tudja mi vár rá, hová lesznek majd szép galóczás és pisztrángos vizeink. Ebben a könyvben még nem szerepeltek reklámok és hirdetések, ám a korabeli Magyarország horgászcikket árusító kereskedéseinek a kínálatáról egy átfogó képet kaphatunk, ha figyelmesen olvasgatjuk a művet. Zsarnovitzky könyvében a „halászbötkök”, az orsók, a zsinórok és a horgok részletes leírásait

találjuk, ahol a szerző nem azt írja, hogy vegyünk egy gombostűt a rövidáruboltban és hajlítsuk meg, hanem, hogy: „Óvakodjunk feketére futtatott horgok vételétől, mert többnyire silány minőségűek. Egyébként a horgot nagy mennyiségben és igen olcsón kínálják a kereskedésekben 5/0 – 1/0, illetve 1-12 –ig tartó számozással”. Így nyilván nem okozott gondot a horgászeszköz beszerzése akkoriban sem, ha megvolt rá a vételár a zsebben. A horgászbötköknél leírja az akkoriban ezek készítésére használt keményfákat („hickory, greenheart és lancewood”), megtudhatjuk, hogy: „Részemről a mi viszonyaink között a sárga japán bambuszt tartom a legmegfelelőbbnek, a miből a legszebb példány darabonként 1 koronáért kapható”, sőt,

1912-ben már a ragasztott tonkinnád botok létezéséről is tudomást szerezhetett a technikai érdekességek iránt fogékony olvasó: „Ujabban gyárilag is készítenek horognyeleket a kelet-indiai bambuszból oly módon, hogy annak külső rétegéből háromszögletes rudacskákat hasítanak s rendszerint hat ilyen rudacskából hengert formálva, azokat úgy illesztik és ragasztják egymáshoz, hogy az egész egy tömör nyelet ad. Az ekként készített horognyeleknek az a nagy előnyük, hogy ha egyik rudacska el is pattan, a többi még mindig elég ellentálló, hogy vele a halakkal megbirkózzunk.” – Ebben ugyan van néhány tárgyi tévedés, de ekkor már biztos volt az országban ilyen hasított bambusz horgászbót.

Az angol horgászcsikkek tömeggyártása a sporthorgászat népszerűségének növekedésével összhangban az 1800-as évek második felében indult el, Londonban (pl. Rodrill, Young, Sowerbutts) és Redditchben (pl. Allcocks, Milwards, Lee) is számos vállalkozás működött, Alnwickban pedig a híres Hardy's nőtte ki magát. Az 1800-as évek végére Németországban is sok nagyon komoly viszonteladói hálózattal rendelkező horgászcsikk gyártó cég virágzott fel, többségük Münchenben (pl. a H. Stork 1856-tól működött, szintén müncheni volt Heinrich Hildebrand, akinek a cégét a saját esztergályos mestere, Jakob Wieland, vásárolta fel 1882-ben, vagy említhetjük Dr. Karl Heintz-et is, aki a villantó készítésben is olyan nagyot alkotott, hogy kanalai a mai napig ismertek minden horgász számára. A tengeren túl, Amerikában, sok cég (pl. Orvis, Leonard, Payne) nagyon komoly gyártókapacitással bírt az 1900-as évek elejére, sőt, sokuk Európába is szállított.

Fentieket összegezve nem csodálkozhatunk, ha az élelmes budapesti kereskedőknél 1912-ben már minden szükséges felszerelést meg tudott vásárolni egy horgász. Ráadásul akkoriban sem voltak ügyetlenebbek a magyar mesterek, mint bármelyik nyugati társuk, így azok közül a tárgyak közül, melyekre kereslet jelentkezett, amit csak lehetett, legyártottak. Így biztos vagyok benne, hogy hazai gyártású horgászszerszököket is találunk szép számmal, ha vissza tudnánk repülni az időben. Visszarepülni 1912-be nem tudunk sajnos, így ugorjunk inkább az 1930-as évekre és nézzük meg mit tudunk kideríteni arról az időszakról:

1932-ben jelent meg **Dobó Ferenc - Sporthorgászat** című könyvének első kiadása (a müncheni H. Stork támogatásával), ekkor már javában működött a **Budapesti Sporthorgászok Egyesülete (1908-)**, sőt, ők a saját szaklapjukban (Sporthorgászat – a budapesti sporthorgászok hivatalos közlönye) fantasztikus, szakmailag ma is teljesen helytálló horgászati szakcikket közöltek. A www.horgaszat.hu oldalon több ilyen cikket is talál az olvasó (egy teljes horgászati témájú bibliográfia mellett, mely a honlap üzemeltetőjének, Perényi Sándornak a munkája, és amely nyomtatott könyvként is elérhető), pontyozók például ki ne hagyják ezt: <https://horgaszat.hu/horgaszirodalom/a-ponty-etvagyaval-kapcsolatos-tudnivalok-dobo-ferenc-sporthorgaszat-1931>.

Mire Dobó Ferenc tollából 1942-ben megjelent a Sporthorgászat 2., bővített kiadása, már körülbelül 15.000 sporthorgász pecázott hazánkban és a gombamód szaporodtak a horgászegyesületek, íme néhány példa ezekre:

- A **Neptun Sporthorgász Egyesület** 1935. december 14-én alakult, ahol dr. Janitsáry Miklós (elnök) és Berényi János (titkár) mellett Antos Zoltán is alapító tag volt. Mindhárom személy a hazai horgászsporthoz kiváló alakja, róluk még lesz szó bővebben.

- A **Weiss Manfréd Gyár Sporthorgász Egyesülete** a '40-es évekre már 800 tagot számlált, Csepelen is volt igény a pecára, itt nem a felső középosztály alkotta a tagság nagy részét, láthatóan egyre szélesebb társadalmi rétegeket vonzott ez a szenvedély.

- A **Szegedi Sporthorgász Egyesület** (1936-) már megalakulásakor 118 tagot számlált.

- A **Győr-Nádorvárosi Sporthorgászok köre** 1935 végén alakult 60 taggal és rögtön bérbe is vették a Holt-Marcal vadregényes vízterületét.

- A **Szigetszentmiklósi Sporthorgászok Egylete** 1936 elején alakult, díszelnökének a századforduló híres szakíróját, báró Szurmay Sándort, ny. honvédelmi minisztert választották meg, és az RSD-n béreltek vízterületet.

A Hermann Ottó és munkatársai által az 1800-as évek végére alaposan kidolgozott, a halászati tevékenységeket részletesen szabályozó törvények ellenére az 1910-1920-as években az ország vizein sok helyen szabályos rablógazdálkodást folytattak a halászok, ráadásul Magyarország összes vízterülete vállalkozók (hagyományos halászbokrok, vagy kisebb nagyobb halászati cégek) kezelésében volt (a birtokosok általában a parti telektulajdonosok voltak, nekik fizettek a használat jogáért a halászok). Az 1930-as évekre nyilvánvalóvá vált, hogy egyre többen és többen szeretnének hódolni a horgászsporthoz, így a helyi egyesületek megalapítása, majd később ezek országos ernyő alá szervezése a horgászok jobb érdekérvényesítő képességét szolgálta, teljesen természetes folyamat volt. Mire a Magyar Sporthorgász Egyesületek Országos Szövetsége 1932-ben megalakult (önkéntesen csatlakozhatott hozzá bármely horgászegyesület), már parázs viták zajlottak és ezek az országos szerv szétzilálásához vezettek egy idő után. 1942-ben azonban a horgászok nyomására újfent életre hívtak egy, az egyesületek munkáját összehangoló szervezetet, amely innentől csak egyesületeket gyűjtött egy fedél alá és előbb **Országos Horgász szövetség**, majd 1945-től MOHOSZ néven futott, mely fennmaradt mind a mai napig. A horgászok már 1945-ben elfogadták a kötelező horgászegyesületi tagság elvét, ez tette lehetővé a közös érdekképviseleti fellépést, valamint szükséges volt a horgászati tevékenység szabályozása és ellenőrzése szempontjából is.

Érdemes elolvasni **Berényi János** 1981-ben kelt visszaemlékezéseit erről az időszakról (Magyar Horgász, 1981.07.01.):

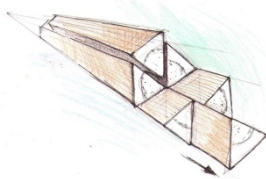
„Berényi János beszélgetésre, emlékezésre még ma is mindig kész, ha az ember felkeresi a ráckevei Keszeg-soron, vízi házában. Nála a történet még előbb kezdődik, mint a régi horgászoknál általában. Ő ugyanis — félárva pesti gyerek lévén — minden nyarat a nagymamánál töltött Simontornyán. A nagypapának pedig saját „osztása” volt a falu alatti nádasból. Így a kisunoka még beszélni sem tudott, amikor 15 évvel idősebb nagybátyjával már ott horgászott a „Takácsnádban”. Később jött a „csempe” Gyuri korszaka. Ez a cigánykovács, akinek arcát egy lórúgás elnyomorította, már igazi orvhorgász volt. És a Berényi János tanítómestere. Kettesben már a Sióra jártak, ahol harcsát is lehetett fogni, de leginkább a környéken „prolihalnak” (1919 táján járunk) nevezett dévért. Ez a barátság csaknem véget vetett a nyaralásoknak, mert Gyuri már lószőrből fonta a horgászszinórt. Kétszeres vagy négyszeres fonatban botra, nyolcszoros fonatban pedig csapóhorognak. Sok lószőr kellett tehát és az unoka kopaszra nyírta a nagypapa legkedvesebb lovának minden szőrzetét. A lónak ugyanis fehér szőre volt, ami különösen alkalmas a horgászásra. Eljött aztán az érettségi, Berényi János a Postára állt be tisztviselőnek, és Lágymányoson próbálkozott, az akkor már működő BSE köreiben. Ez azonban nem elégítette ki őt és barátait, ezért 1933-ban (mások visszaemlékezései szerint 1935-ben) megalakították a Neptun Horgász Egyesületet. A harmincfőnyi tagság Dr. Janitsáry Miklóst választotta elnöknek, Berényi Jánost pedig titkárnak. Ezt a titkári tisztségét nem kevesebb, mint 46 évig töltötte be. És innen már a magyar horgászmozgalom sorsdöntő kérdései szerepelnek, mint például a Soroksári-Dunaági Intéző Bizottság és a

MOHOSZ megalakulása. A Neptun tagjai (közéjük tartozott Antos Zoltán is) a veresegyházi tavat bérelték ki és Magyarországon először szállítottak élő süllőt, telepítésre, Gödöllőről. Volt azonban egy tagjuk és barátjuk, akinek Dömsödön éltek rokonai, tehát ismerte a mai Ráckevei Dunát. Annyit mesélt az ottani lehetőségekről, hogy végül is elkísérték horgászni, majd a Neptun Dömsödre települt. A harmincas évek közepén járunk, Magyarországon már sok volt a horgász, és működött jó néhány egyesület is. A vizek akkor még a parti telektulajdonosok birtokában voltak. Ezek a Ráckevei Dunán közbirtokosságba tömörültek, és a közbirtokosság adta bérbe a halászati jogot. A döntésben meghatározó szerepe volt a Földművelésügyi Minisztériumnak, mivel a vízrendezések során a parti telkek többségét már akkor kisajátították. Vállalkozók bérelték ki a vizet, és halászbokrokkal végeztették a munkát. Állami horgászjegyet — az úgynevezett zöld kártyát — bárki válthatott az előljárásságokon öt pengőért egy évre. Elmehetett a Ráckevei Dunára is, és ha jött a halász, akkor az kért egy pengőt. Ez volt a napijegy. De cédulát nem adott, tehát ha még egy halász jött, akkor még egy pengőt kellett fizetni. Nos, ezt elkerülendő, a Neptun Török Jenő halászbérlőtől megvásárolta a dömsödi szakasz horgászati jogát, sőt később a Török-tanyát is megvették. Nagyon jellemző a tassi alsó és felső víz sorsa. Az alsó víz horgászati jogát a neptunosok valami fondorlattal megszerezték a minisztériumtól, a felső víz jogát pedig egy Boros József nevű, akkor nagyon divatos, dúsgazdag orvosprofesszor vásárolta meg. Csakhogy a bérleti jog háromévenként lejárt. A következő fordulónál a minisztérium már árverés útján értékesítette a bérletet, és itt a Neptun tagjai elvéreztek. Dr. Boros József ugyanis 4000 pengőre verte fel a bérleti díjat. Csak jellemzésül: négyezer pengőért abban az időben ugyanakkora darab kitűnő szántóföldet lehetett vásárolni, mint amekkora a tassi víz. Nem bérelni, vásárolni, örökáron. Boros professzor azután „albérlőket” fogadott, egy személytől egy évre 500 pengőt (!)kért. ...”

Ha már a lószórból font horgászszinórnál tartunk, engedelmetekkel megtömrém itt a száraz horgásztörténelmet némi horgászfelszerelés-történelemmel is. Annyit már láttunk, hogy kezdetben (már az 1400-as évektől) a helyben elérhető **keményfákból készültek a horgászboktok**. Eleinte a rugalmas tiszafa (Taxus), jegenyefenyő (Abies), mogyoró (Corylus), és kőris (Fraxinus) fajokat használták leggyakrabban, majd a XVIII. század közepétől (főleg Angliában) egyre nagyobb mennyiségben használták a nagyon rugalmas trópusi keményfákat, melyeknek sajnos magyar neve nincs, így csak angol nevükön szerepelnek a XX. sz. eleji magyar nyelvű horgászművekben is. A leggyakoribb horgászbokt építésére használt **trópusi keményfa** fajok a következők voltak (ha valakinek esztergálhatnékja támad, akkor latin név alapján ezek a faanyagok ma is beszerezhetőek):

- lemonwood (Pittosporum engenioides) – egy Új-Zélandi fafaj
- lancewood (Pseudopanax crassifolius) – Brit-Guyana egyik keresett fája
- **greenheart** (Nectandra rodiaei (syn: Chlorocardium rodiei) és Piptadenia africana, valamint több hasonló faj Afrikából, dél-Amerikából, illetve Jamaicáról) Az összes „greenheart” faj nagyon erős és rugalmas, könnyen megmunkálható, sötét színű faanyagot ad, könnyen lehet esztergálással horgászboktokat készíteni belőle.

A különböző ázsiai bambuszfajok (japán bambuszok, vagy az indiai fajok, a fagyűrű- és az akár nálunk is termesztendő észak-Kínai fajok (Pl. Phyllostachys nemzetség fajtái), valamint a dél-Kínában termő, horgászboktok építésére tökéletesen alkalmas bambuszfaj, a **tonkinnád** (Arundinaria amabilis) importált vékony felső szárrészeit szintén felhasználták horgászboktok készítéséhez, néha csak a nyéltagok könnyebbé tételéhez, de akár „egybe bambusz” botok készítésekor is. Ezeket kötegelve könnyű volt tárolni és akár szálaban is árusíthatták bárhol. Ugyanígy, nyéltagnak kitűnően használható a kevésbé rugalmas, ám nagyon könnyű **olasznád** (Arundo donax) is, ezt sok gyártó használta ilyen célra évszázadokon át.

Az igazán nagy áttörést a **hasított bambusz** (tonkinnád) **horgászbóka** készítése jelentette. A hasított/ragasztott tonkinnád bókák építésének folyamatát Angliában fejlesztették tökéletesre a XIX. század folyamán és ez teljesen megváltoztatta a horgászatról alkotott addigi elképzeléseket. Ezek a bókák elképesztően erősek és hajlékonyak voltak minden addigi

megoldáshoz képest, tömegük pedig csak töredéke volt a tömör fa bókának, így hamar nagy népszerűségre tettek szert. Magyarországra a technológiai újítás valamikor a XIX. század végén jutott el, lelkes sporthorgászok és élelmes kereskedők jóvoltából. A Nimród Vadászujság lapjain 1935. június 25-én jelent meg **Dinich László** írása a komolyabb pálcákkal való első találkozásáról, mely 1898-ban történt, az Újpesti-Öbölnél. Érdeemes elolvasni:

„Az 1898-ik esztendő augusztusának második felében már «nagyhal-horgász»-nak számítottam az újpesti öbölben. A kb. kéthónapos szorgalmas tanulás meghozta gyümölcsét, úgyszólván mindent ellestem az ottani horgászoktól, felszerelés tekintetében pedig már fölértem is kerületem. Nekem már szép, egyenes mogyoróbotjaim voltak, pedzódugóimat karcsúra faragtam és fehér olajfestéssel vontam be vízből kiálló részüket, hogy sötétedéskor is láthatók legyenek. Volt már zöldszínű organtinból készített apróhal-fogó hálóm, tennisz-rakett keretére fonott alámerítő szakom, szabályszerű, drótelőrészszel ellátott horgú csukakészégem. Bizonyos tekintélyre is tettem szert, mert a rendes horgásztársaság: szákhordók, munkanélküli gyári munkások, a Budapestről kitiltott munkakerülők bebetetett helyemet már nem foglalták el, — sőt, ha valami újdonsült horgász érkezik, figyelmeztették, — hogy az a hely: tabu! Igen megható volt látnom, hogy nem egyszer képesek lettek volna verekedni értem. Én is igyekeztem mindegyiknek a kedvében járni, fenékmérőket kölcsönöztem, csalétekfélét, horgot, ólmat adtam nekik. Természetesen, igen jól éreztem magam, csak az búsított, hogy két hét már csak a jóvilág, azután kezdődik az iskola. Egy délután jól öltözött társaság telepedett le a mellettem lévő tutajra. Apa, két fiával. Észre sem vettem őket, mert szememet nem tudtam levenni a tömördek felszereléséről, amit magukkal hoztak. Gyönyörű összerakható bambuszbotok, bambusznyelű szűrő-háló horogra való hal fogására, selyemzsinórból készült horogin stb... stb. Mogyoróbotjaim, minden egyéb felszerelésem, — melyekre büszke voltam, — eltörpültek egyszerre, magam is olyan kiábrándító-félét éreztem. Arra ocsúdtam fel, hogy a nagyobbik fiú megszólított. Akkor láttam csak, hogy Sz. Béla, szomszédunk és egyik öcsém iskolatársa érkezett meg atyjával és öccsével. Hallottam már, hogy nagy horgász-vadászok és a vakációt az Ipoly mellett töltik. A szünidő utolsó két hetét azután együtt töltöttük a Kisdunán. Kisült, hogy a helyi körülményekhez jobban alkalmazhatók voltak az én rövid botjaim, az Ipolyon használt horoginák túlerősek, vastagok voltak ide, ezért Sz. Béla is csak néhány rövid bambuszbotot szerelt fel és vékony kenderzsinórt választott horoginnak. Elég szép eredménnyel horgásztunk nap-nap után, egy délután megpróbáltunk nagyobb: 5—6 cm hosszú szélhajtó küszökkel csalizni. Estefelé azután a parthoz közel eső nagy kövek fölé, alig félméter mélységre leeresztett horgainkat egymás után vitték a halak, és — horoginaink sorban elszakadtak. Igen nagy, 3—4 kilós süllőket eresztettünk el, mert nem tudtuk még akkor, hogy ott ilyenek is vannak, és hogy estefelé a nagy kövek fölött egészen sekély vízben járnak. Siettünk elegendő erős innal ellátni horgász-készégeinket, azonban néhány esős, zivataros nap jött közbe és így nekem nem jutott alkalom az évben szerencsét próbálni a süllőkkel. Nagybúsan utaztam el iskolám helyére. Sz. Béla, — úgy tudom — fogott ott néhány nagy süllőt pár nappal később.

A tél folyamán annyit böngésztem a bécsi Nic. Sailer cég árjegyzékét, hogy már kívülről tudtam. Zsebpenzém nagyrészen mindenféle felszerelési tárgyat hoztattam, úgy, — hogy mire a türelmetlenül várt szünidő újból elérkezett — már nekem is volt néhány bambuszbotom, selyemzsinór-horoginam, sőt selyemféregből készült patonyom is, bár még nem tudtam, hogy mit kezdjek vele? Örültem a tarkaszínekre festett pedzóknek és mért tagadnám, sokkal több felesleges dolgot vásároltam össze, mint hasznavehető. Újból kikerestem magamnak egy helyet a híd szigeti végének környékén, hogy nagy kövekkel borított vízfénék is legyen a kezem ügyében. Új felszerelésemnek azonban még semmi hasznát sem láttam. Mégis talán valami kevés előnyt jelentett az, hogy ugyanolyan teherbírás mellett a selyemzsinór vékonyabb volt a kenderzsinórnál és nem sodródott. Feltűnt

azonban, hogy ha csak egy vagy két horogkészséget eresztettem le, gyakrabban jelentkezett nagyobb ponty, mint amikor 6—8 horogin lógott egymás közelében a vízbe. Ugyancsak gondolkozóba ejtett, hogy ha két tutaj között keskenyebb réseit ereszttem le a horgot, miért gyakoribb a pedzés? És hogy ilyen helyen napközben is fogtam néha nagy pontyot, széles résben pedig csak hajnalban vagy néha estefelé! Mi az oka ezeknek? Így jöttem rá, hogy mire szolgál a patony. Az öreg, tapasztalt hal érzi a veszélyt, ha látja a vízbelógó horoginat. Hajnalban a sötétben pedig éppen úgy nem látja, mint napközben a szoros közelségben álló tutajok árnyékában! És csakugyan, amint felszereltem a selyemféregbél-patonyokat, harapás-harapást ért. Sajnos azonban, hogy amint nagyobb hal akadt meg, mindjárt el is szakította a patonyt! Pedig az árjegyzék adatai szerint elég erősnek kellene lenni 6 kg-os hal részére is. Hol itt a hiba? Nem kellett sokáig várnom a feleletre. A legközelebbi vasárnapon kora reggel idősebb úr tört németiséggel érdeklődött, hogy keresztül mehetne-e a tutajomon? Beleegyezésemért —köszönet fejében megnézvén felszerelésemet — kijelentette, hogy fogalmam sincsen a horgászásról. Felszólított, hogy egyik horgomat húzzam ki a vízből. A legmélyebb helyen lévő húztam fel, a vízmélység kb. 4 méter lehetett, horogbotom pedig csak 2-5 m hosszú volt, így az innak csak egy részét tudtam a botnál fogva kiemelni, a még vízben maradt részét kézzel kellett utána húznom. Fejcsóválva vette tudomásul, hogy azzal a szerszámmal már kétkilós pontyot is fogtam ugyanott. Nézte a gyenge patonyt és nagy meglepetésemre kijelentette, hogy nem lehetek erős jellem, mert amit állítok, az képtelenség. Sértődötten fordítottam hátat neki, de az öreg úrnak csodálatos türelme volt. Leült két téglából álló ülőemre és a kezében lévő botból egy percen belül gyönyörű, karcsú horgászbót lett, — teleszkópszerűen egymásba dugott acélrészekből állott — alul kis zsinórdob vált láthatóvá és a gyufaszálvékonyaságú felsővégből cérnastag selyemzsinórt húzott elő. Hajszálvékony, kb. két méter hosszú selyemféregbél patonyt vett elő egy alumíniumdobozból, végighúzta egy közönséges, zöldszínű radirgumin és dongónagyságú kék műleget húzott a patony végében lévő fülbe. Jóságosan, szelíd hangon békítgetett és megkérdezett: Mit gondolok, milyen súlyú halat lehet ezzel a készséggel fogni? — Na, most visszafizetek a gorombaságért valamit, — gondoltam — és a lehetőségre készséget végignézve kijelentettem, hogy maga a műleget el fogja szakítani az egész vicces instrumentumot. — Örülök, hogy megjött a kedélye, — mondta, és hívott, hogy menjek vele a legutolsó tutajra. Ott aztán az egyik bámulatból a másikba estem. Két-három bedobás után már húzta is kifelé a félkilós, háromnegyed, sőt kilós balintokat (*Aspius rapax*), ha erősebben védekeztek, utánuk eresztette az int, egyikkel-másikkal eljátszogatott tíz percig is, a behúzott halakat én emeltem ki az alámerítő szákkal. Az ötödik kifogott bal után beszüntette a horgászást, visszatértünk a helyemre. Újból leült a tégl-ülőemre és megmagyarázta a rugalmas bot, valamint az orsón felcsavart ín jelentőségét. Mikor azután én is kimagyarázkodtam, hogy a nagyobb pontyokat a selyemféregbél patony alkalmazása előtt fogtam, és hogy a patonyt minden nagyobb hal leszakította, — hogy nekem mindezek elmondására nem adott időt és máris ítélte felettem — láthatóan nagyon megbánta kemény kijelentéseit. A balinokat nekem ajándékozta és «nichts für Ungut»-tal távozott. Tanítása bőségesen kárpótolt. Hosszas utánjárás után tudtam meg, hogy az öreg úr a legnagyobb angolországi zeneszerzők egyike volt, Újpesten azért járt, mert a szintén vérbeli horgász kollégáját, később atyai barátomat : Erkel Gyulát, a nagy Erkel Ferenc ugyancsak nagy muzsikusi fiát, Operaházunk nyug. karmesterét látogatta meg újpesti otthonában már harmadízben. Ezúttal Gyula bácsi betegeskedett, így az öreg angol úr egyedül jött le a Kisdunára horgászni. Azelőtt együtt jártak és néha heteken keresztül áldoztak a nemes sport oltárán. Igyekeztem hasznosítani a tanulságokat, de ez nem volt egészen egyszerűnek mondható. Egy zsinórdob beszerzése annak idején elérhetetlen álmot jelentett részemre. Úgy segítettem magamon, hogy a horgászbótjaim végére néhány méter int csavartam fel, hogy fárasztás esetén megfelelő hosszúságot tudjak utánaereszteni. A visszahúzás már nem jelentett feladatot, — hiszen azt nem kellett felcsavarni. Sok szép halat sikerült így hazavinnem, — dehát, mint már említettem — az újpesti öböl akkor valószínű horgász-Eldorádó volt. Sz. Béla barátom akkoriban vakációjának egy részét az Adrián, Pólában töltötte, természetesen szintén horgászással. Augusztusban került haza, — fölényes mozdulattal húzta ki zsebéből a tengeren általánosságban használt, féltényérnyi, négyszögletes parafára tekergetett lószőr-zsinór-horgászkésziséget, az úgynevezett «tonyát», mellyel ott állítólag halomra fogta a branzin-okat, orádákat, scarpénákat, ocsádákat, mollikat, asinellókat stb., — itt is megpróbálkozott vele, de a hazai halféleségek nem respektálták sósvízi rokonai szokását és semmi érdeklődést sem mutattak az irányban, hogy kipróbálják, milyen jó lehet egy lószőr-zsinór útján tálba kerülni. Béla úr azután puskát akasztott a vállára és úgy indult neki, hogy szünidejének hátralévő

részét kellemesen töltse el. Az eddigi előtanulmányok alapján már megértettem, hogy a tengeren miért nem használnak botos horogkészséget, illetve miért horgásznak lószőrzinórral?! T. i. a lószőrzinór rendkívül rugalmas, — így pótolja a horogbot rugalmas végének a meglepetésszerű igénybevételek alkalmával kifejtett ellensúlyozó, kiegyenlítő szerepét — másrészt, a sósvíz nem támadja meg a lószőrt, míg a kender-, len-, vagy selyemből készült horogínakra bomlasztó hatást fejt ki.”

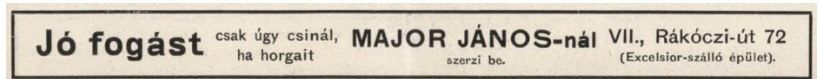
Szóval az ifjú Dinich még a Bécsből vásárolta meg az első felszerelését 1898-ban, ott nyilván nagyobb volt a választék, mint nálunk. Az 1930-as években megjelent könyvek szerencsére már tartalmaztak hazai hirdetések is, így innen kiindulva kezdtem el a kutatást a hazai kínálatra vonatkozóan. A külföldi hirdetőket mellett 14 hazai céget találtam, melyek horgászcsikkek értékesítésével, illetve részben gyártásával és javításával foglalkoztak. Lássuk ezeket sorban:

1. Major János horgász szaküzlete (cég működése: 1891-1949)

Szórólap, 1926

A Kereskedelmi Múzeum anyaga

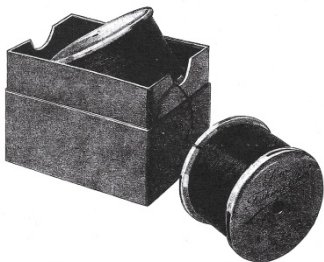

Hirdetés, 1926 és 1929

Nimród

Nagy választék elsőrendű
francia zsinórokban
és mindenféle
horgász-felszerelésekben!

MAJOR JÁNOS
Budapest,
VII. ker., Rákóczi-út 72.

Hirdetés, 1927
Sporthorgászat

Tekintse meg vételkényszer nélkül

MAJOR JÁNOS

Budapest, VII., Rákóczi-út 72.

Sporthorgászati cikkeinek
dús raktárát.

A Budapesti Sporthorgász Egyesület igazolt tagjai 10 százalékos
kedvezményben részesülnek.

Hirdetés, 1929
Sporthorgászat

Ifjúságnak kedvelt sportja a horgászás.
Fiúk, ha horgászni mentek, jó felszerelést vigye-
tek, úgy biztosabb az eredmény. — Nézzétek meg
MAJOR JÁNOS BUDAPEST, Telefon:
Rákóczi-út 72. J. 360-39.
HORGÁSZCIKKEK RAKTÁRÁT.

Hirdetés, 1932
Zászlónk

Major János sporthorgászati szaküzlete (Buda-
pest, VIII., Rákóczi-út 59., a Magyar Dívatcsarnokkal
szemben) ajánlja dúsán felszerelt raktárát sporthorgá-
szok figyelmébe. Képes árjegyzéket díjmentesen, kész-
séggel küld az érdeklődőknek.

Hirdetés, 1936
Vadászat-Halászat

Jó és biztos a fogás!

Major János

horgászfelszereléssel!

BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI-UT 59.

Külföldi különlegességek
Szakszerű javítások, szavatosság.
mellett. Kérje díjmentes képes árjegyzékét.

Hirdetés, 1939
Vadászat-Halászat

Major János

vaskereskedés és
horgászati cikkek szaküzlete,
a Velencetavi Sport
horgászjegyek elárúsító helye

BUDAPEST,

VIII. Rákóczi ut 59. szám.

Hirdetés, 1941
„Horgászat a Velencei tavon” c. füzetben

Jó felszereléssel jó fogás!

MAJOR JÁNOS

sporthorgász felszerelések szaküzlete
Budapest, VIII., Rákóczi ut 59.
Szakszerű javítások mérsékelt áron készülnek

Hirdetés, 1941
Vadászat-Halászat

JÓ FELSZERELÉSSEL JÓ FOGÁS!

Major János

sporthorgász felszerelések szaküzlete
Budapest, VII., Rákóczi-ut 59.
Szakszerű javítások
mérsékelt áron
készülnek.

Hirdetés, 1942
Vadászat-Halászat

Katalógus fedlap, 1940
A sokadik katalógus, ez már 160 oldal...

Hirdetés, 1942
Dobó István – Sporthorgászat

Hirdetés, 1948
Magyar Horgász

Major János. Az első komoly horgászciikk forgalmazók egyike volt Budapesten, az ipart 1891-ban kezdte a VII. Rákóczi út 72-ben, majd 1935-től a VIII. kerület Rákóczi út 59-ben folytatta. Már 1930-ban adott ki gyönyörűen illusztrált árjegyzéket (62 oldal). A Major katalógusok terjedelme és hasznos tartalma folyamatosan nőtt (hasonlóan a korabeli angol gyártók katalógusaihoz), 1938-ra már 160 oldalas volt az aktuális katalógus, sok hasznos gyakorlati tanáccsal látva el a kezdő pecásokat. Precíz, hozzáértő eladókkal dolgozott (ld. a következő két számlát a Kereskedelmi Múzeum gyűjteményéből), rendszeresen részt vett az országos kiállításokon, hogy bemutassa a legújabb technikákat, sőt, a Duna Dömös-Visegrádi szakaszát saját zsebből haszonbérletbe vette, majd ezt a vízterületet ingyenesen horgászhatóvá tette a Budapesti Sporthorgászok Egyesülete számára, ahol tag volt. A kommunisták 1949-re ellehetetlenítették a cég működését, a boltot bezárták, Major további életéről semmit sem tudtam kideríteni. Utolsó hirdetése a Magyar Horgász 1948 decemberi számában található.

Íme pár kapcsolódó cikk 1936-ból, 1937-ből és 1938-ból:

„Az ismert sporthorgász-szaküzlet az idei mezőgazdasági kiállításon is részt vesz, ahol a halászati pavilonban a hazai vizeknek megfelelő horgászciikkeket bemutatja. Egyébként értesülésünk szerint most jelent meg legújabb árjegyzéke, amely sok hasznos útmutatást ad, különösen kezdő horgászoknak.

Mint az elismert Henry Milward angol és Otto Kantze németországi cégek magyarországi főlerakata dús raktárral van felszerelve s bizonyára minden horgász megtalálja a neki legmegfelelőbb felszerelést.

(Vadászat 1936.04.10)”

„A Budapesti Sporthorgászok Egyesületének vezetősége ünnepélyes keretek között nyújtotta át az Egyesület elismerő díszoklevelét Major Jánosnak, amellyel az Országos Mezőgazdasági Kiállítás alkalmával elért szép sikeréért akarta megtisztelni.

Major János a sporthorgászat népszerűsítése és fejlesztése körül elévülhetetlen érdemeket szerzett. Munkássága úttörő volt. Legutóbb megjelent árjegyzéke is sok hasznos tudnivalókat és útbaigazításokat nyújt a sporthorgászoknak. Major Jánost vagy céget nem kell ez alkalommal bemutatnunk horgásztársainknak, mert őt és cégét az egész magyar sporthorgász társadalom évtizedek óta előnyösen ismeri.

A díszoklevél átnyújtása egy olyan régi és előkelő horgászegyesület részéről történt, mint a Budapesti Sporthorgászok Egyesülete, s amely valóban megtisztelő és elismerő úgy Major Jánosra és munkásságára, mint a körülötte kialakult magyar horgásztársadalomra egyaránt.

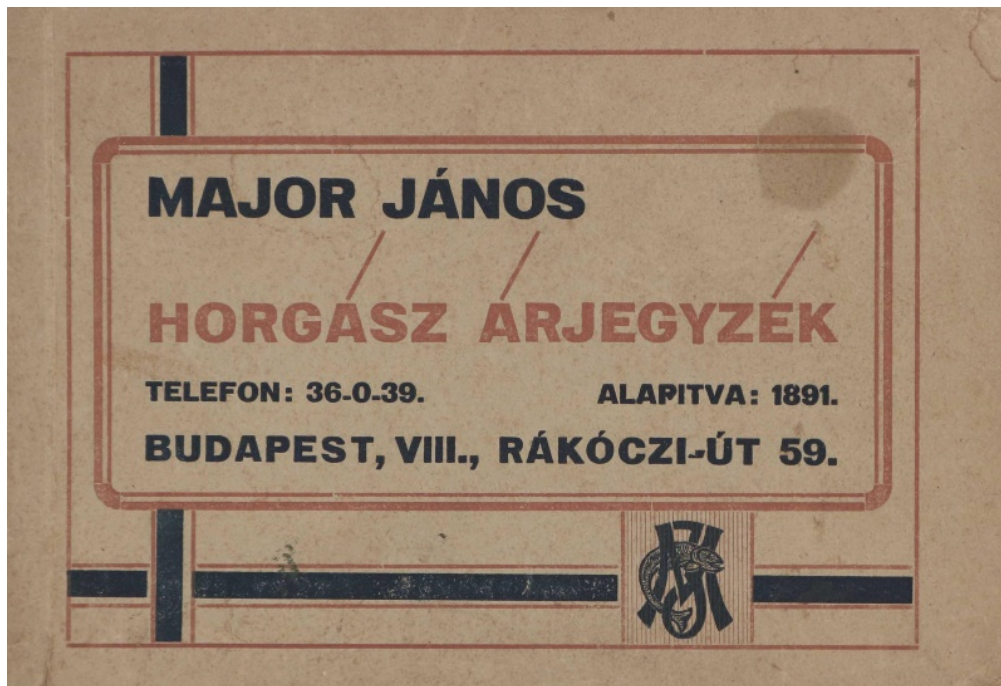
(Vadászat-Halászat 1937.04.15)''

„Major János Új árjegyzéke megjelent

Az előnyösen ismert Major János cég kedves meglepetéssel szolgált horgásztársainknak, amikor sem fáradságot, sem költséget nem kimélve, megjelentette 160 oldal terjedelmű képes nagy árjegyzékét.

A praktikusan összeállított árjegyzék nemcsak horgászfelszereléseket, hanem egyéb hasznos tudnivalókat is tartalmaz. A hazai sporthorgászat fejlődését nagy mértékben fogja Major János új képes nagy árjegyzéke előmozdítani, mert sok újdonsággal és hasznos tudnivalóval ismerteti meg a horgászokat, s amelynek nevelő hatása kétségtelen. Major Jánosnak csak hálás lehet a magyar sporthorgász közönség ezért az igazán értékes segédeszközért, amelyet a cég díjtalanul bocsájt az érdeklődők rendelkezésére.

(Vadászat-Halászat 1938.05.31)''

MAJOR JÁNOS

VAS-, SZERSZÁM-, HÁZTARTÁSI CIKKEK ÉS
HORGÁSZFELSZERELÉSEK KERESKEDESE

BUDAPEST, 1938 ^{VIII/4}
VIII., RÁKÓCZI-UT 59.
TELEFON: 136-039

276

Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes

*Szöllősy Lajos úrnak
Rácskésre*

Szállítandó:

	Áru megnevezése	P	f
1/2	Leursinor rőld 8 kgv	6	—
3/4	Bodrog esztor 5.5 7.5 10.5 kgv	12	—
4/6	Kirby horog 3 5 7 9 1-	4	—
2/4	monty 4 4273 3,80 5,40	3	20
15	horosphenlet 340,26 342,40 345,60	6	30
15	fordu unó - 10	1	50
10	narafa 4 - 16 5 - 28	2	20
18	cell 4 - 18 - 26 - 38 68	6	14
		41	34
	20% rug	8	26
		33	08
	3% cassa	9	8
		32	10

2. Skaba és Plökl (cég működése: 1865-1950)

Téli Sport Katalógus, 1913
A Kereskedelmi Múzeum anyaga

Árjegyzék fedlap, 1926
A Kereskedelmi Múzeum anyaga

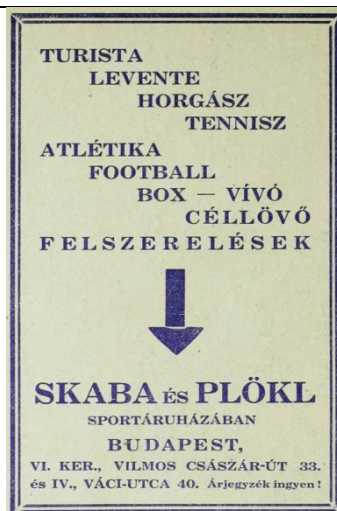
Túra-Sport - Katalógus lap, 1931
A Kereskedelmi Múzeum anyaga

Hirdetés, 1925
Sporthorgászat

Hirdetés, 1932
Sporthorgászat

Hirdetés, 1932
Zászlónc

Hirdetés, 1942
Dobó István – Sporthorgászat

Hirdetés, 1950 március
Magyar Horgász

A Skaba és Plökl egy komoly cég, melyet 1865-ben alapítottak és eleinte vadászfegyverek kereskedelmével, később a vadászat, a téli sportok, a nyári outdoor tevékenységek, így a túrázás, kempingezés, és a horgászat szükséges kellékeinek a forgalmazásával is foglalkozott, kiskereskedelmi- és nagykereskedelmi szinten egyaránt. Fentiekhez hasonló hirdetéseikből több száz darabot találhatunk az 1900-1950 közötti időszakból, mindenféle folyóiratokban. Sajnos horgász árjegyzéket (amelyet szívesen küldtek egy időben az érdeklődőknek), nem sikerült fellelnem, így az általuk forgalmazott horgászciikkekről nem sokat tudtam meg. 1942-ben már mint Fegyver-, Lőszer- és Sportáru Kft hirdették a céget, a háború utáni Magyar Horgász számokban viszont újból Skaba és Plökl néven jelentek meg. Egy 1900-ban történt cégátalakulásról a következő céghivatali bejegyzést olvashatjuk:

„Közkereseti társaság, kezdetét vette 1900. évi április hó 20-ik napján. Társaság tagjai : Skaba Károly Henrik és Plökl Antal fegyverkereskedők, budapesti lakosok. A cég képviselőjére és jegyzésére a társtagok egyformán jogosultak. Üzlete : VI., Váci-körút 33. szám.”

A Váci körút 33. (később Vilmos Császár út 33., majd még később Bajcsy-Zsilinszky u. 33.) alatti üzlet mellett a Váci utca 40. alatt is működött egy szakkereskedésük. A háborút ez a cég is túlélte, ám az államosítást ők sem kerülhették el, a kommunista hatalom őket is bedarálta. A nagykereskedelem központosítása számos problémát vetett fel a kommunista hatalomátvétel után, a horgászciikk kereskedelem területe is folyamatos átszervezéseken esett át, mígnem 1950. július 1-én létrehozták a Sportáru és Játékáru Nagykereskedelmi Nemzeti Vállalatot. A nagykereskedelem fölszámolása mellett 1952 végére lezajlott a magán-kiskereskedelem teljes államosítása is. A megszűnt boltok szerepét az Állami Áruházak, vidéken pedig a Népboltok vették át. A horgászciikk ellátási gondok nagyságát jelzi, hogy 1952-től miniszteri biztosi szinten foglalkoztak vele, a horgászciikk-hiány állandó témája a Magyar-Horgász 1950-1960 közötti (erősen cenzúrázott) lapszámainak is (de ez az időszak egy következő fejezet témája már). A Sportáru és Játékáru Nagykereskedelmi Nemzeti Vállalatból 1955. január 1-jén létrehozott Sport-, Hangszer- és Játék Nagykereskedelmi Vállalat 1967. július 20-tól a TRIÁL nevet használta. Milyen érdekes, hogy a TRIÁL központi sportboltja éppen a Bajcsy-Zsilinszky utcában, a Skaba és Plökl helyén működött.

3. Antos Zoltán / Rózsavölgyi és Társa Horgász Osztálya (cég működése: 1930 / 1934-1944)

Megnyílt az első kizárólag horgászcikkek **árusításával, gyártásával és javításával** foglalkozó magyar szaküzlet és műhely

ANTOS ZOLTÁN BUDAPEST, IX. KERÜLET,
GÉPÉSZMÉRNÖK ÜZEME RÁDAY-U. 31. SZ. ALATT.

A nagy vizeken használt horgászszerszámok szakszerű raktára. Külföldi és saját gyártmányú készletek. Magyar újdonságok: törpengés bot balatoni pontyozáshoz, vizisárkány, összeállított pergőcsalis készletek. – **Horgászszerszámok szakszerű javítása.** – Mindennemű horgász-ügyben (mint szerszámok összeállítása, használatának bemutatása, orsóról való dobás, stb.) a leg-nagyobb készséggel állok t. vevőimnek rendelkezésére.

Hirdetés, 1930. június 1.
Sporthorgászat

Címváltozás.
ANTOS ZOLTÁN
gépészmérnök
sporthorgászati szaküzlet és műhelyét 1931. évi május hó 1-én
IX. KER., RÁDAY-UTCA 19. SZÁM
alá helyezi át.
Árusítás május 1-ig Ráday-utca 31. szám alatt.

A magyar vizeken használt horgászszerszámok szakszerű rak-tára. Saját és külföldi gyártmányú készletek. **Javitóműhely.** A francia »Spide« zsinórok kizárólagos egyedgyártása. Angol, német zsinórok. **Balatoni horgászkülönlegességek:** órásmérési, összecsiszolható kiemelő háló; távdozó úszó sülly horgászához; távdozó orsó; balatoni szerű horgok; kesz-ké- hatatlan kötözéssel.

Hirdetés, 1931. április 15.
Sporthorgászat

SPORTHORGÁSZAT 1931 június 22.

PRECÍZIÓS DOBÓORSÓK AUTO-MATIKUS FEKKEBENDEZÉSSEL. - SAJÁT GYÁRTMÁNYÚ BOTOK. - LE-SZAKITHATATLAN KÖTÉSÜ SZE-RELT HORGOK. - PÓTÚSZÓK. - LA-SOIE ZSINÓROK.

JAVÍTÁSIMUNKÁK
NAPI JEGYEK ÉS INFORMÁCIÓK
A VELENCEI TÓRA.
BALATONI HORGÁSZ ÚTMUTATÓ ÉRDEKLŐDŐKNEK INGYEN

ANTOS ZOLTÁN
okl. gépészmérnök
sporthorgászati szaküzletében BPEST, IX., RÁDAY-U. 19.

Hirdetés, 1931. június 22.
Sporthorgászat

ANTOS ZOLTÁN
okleveles gépészmérnök, sporthorgászati szaküzlet és műhely
BUDAPEST, IX. KER., RÁDAY-UTCA 19. SZÁM.

Saját gyártmányú hasított és egyéb botok. Orsó, horgászfelszerelések; különleges pontyozókészletek.

Hirdetés, 1932. május 31.
Sporthorgászat

RÓZSAVÖLGYI HORGÁSZOSZTÁLYA
Budapest, IV. Szervita-tér 5. szám.

A legmodernebb amerikai és angol horgászfelszerelések. Zsinegek, or-sók, botok stb. — Jutányos árak. Szakszerű útbaigazítások.

Illusztrált katalógust az érdeklődő- nek készséggel küldünk.

Hirdetés, 1934
Vadászat-Halászat

Antos Zoltán
mérnök

horgász felszerelé-
sek szaküzlete

Bpest, VI. Szervita-tér 5.
Rózsavölgyinél.

●

A Velencetavi Sport hor-
gászjegyek elárusító helye.

Hirdetés, 1941
„Horgászat a Velencei tavon” c.
füzetben

Most

**rendelje meg
horgász-
felszerelését**

Répes katalógust küld:

Amerikai, angol zsinegek, orsó és botok.
Saját műhely. Szolid árak.

Hirdetés, 1936
Vadászat-Halászat

„A Rózsavölgyi és Tsa cég horgászati osztályának remek horgász újdonságai megérkeztek. Az érdeklődőknek árjegyzéket készséggel küld a cég. Címe: Budapest, IV., Szervita-tér 5.” - 1935 április, Vadászat-Halászat

---

A Rózsavölgyi és Tarsa Szervita tér 5. alatti üzlete, 1941-ben (A kép a Fortepan - www.fortepan.hu gyűjteményéből való, Bojár Sándor jóvoltából látható a gyűjteményben)

Az egyik legérdekesebb és legrejtélyesebb összefonódás a horgászciikk kereskedelem történetében Antos Zoltán és a Rózsavölgyi Zeneműbolt szimbiózisa. Először 2 éve bukkantam a nyomaira, amikor Antos Zoltán után kezdtem kutatni (akiről akkor derült ki számomra, hogy gyönyörű ragasztott tonkinnád botokat is épített). Antosról egy 1981-es Magyar Horgász cikket olvasva a következőket tudtam meg:

„Sorsának érdekessége, hogy kerek évtizeden át nemcsak hódolt a horgászspornak, hanem megélhetése is szorosabban vagy lazábban ehhez kötődött. Gépészmérnöki diplomáját 1929-ben kapta meg, de akkor már dúlt a gazdasági világválság, elhelyezkedni nem tudott. Iparengedélyért folyamodott tehát és — sajátos módon — ezt géplakatos segédlevelére kapta meg. Öccsével pincét béreltek a Ráday utcában, az ócskapiacon 20 pengőért vettek egy esztergapadot meg néhány szerszámot, és horgászciikkeket kezdtek gyártani. Itt, majd később a nevezetes Rózsavölgyi cégnél készültek a híres Antos-féle ragasztott botok. Néhányan még most is ezt használják, ő maga pedig őrizget két gyönyörű példányt a leendő horgászmúzeum számára.”

Miután ezt olvastam, rögtön próbáltam utánajárni és szinte mindenhol kerestem a „Rózsavölgyi cég” nyomait, de semmit sem találtam horgász vonalon. Nyilván a zeneműboltot megtaláltam akkor is, de eszembe sem jutott, hogy bármi összefüggés lehet Antos és a zenebolt között. Eltelt két év, valami teljesen mást kerestem a Fortepanon (konkrétan Major János üzletéről esetlegesen felbukkanó képet), amikor megint eszembe jutott, ide is beírtam a „Rózsavölgyi cég” szókapcsolatot és megtaláltam a fenti képet. Ezután a digitális periodika gyűjteményekben rákerestem a módosított „Rózsavölgyi és Társa” + horgász kombóra és jött a heuréka felkiáltás, illetve, az eredmény: sok-sok hirdetést találtam 1934-től 1944-ig. A Rózsavölgyi és Tsa egy ma is élő cég, a kezdetekről a honlapjukon is olvashatunk:

„A Rózsavölgyi és Társa céget Rózsavölgyi Gyula (Rózsavölgyi Márk zeneszerzőnek, a „csárdás atyjának” fia) Grinzweil Norbert tőkéstárssal együtt alapította 1850-ben. A két tulajdonos a legfontosabb európai nagyvárosokba elutazott, hogy felvásárolja a legnagyobb európai kottakiadók jelentősebb kiadványait. Egyidejűleg megkezdtek a régi magyar zene emlékeinek kiadását, majd a kor egyre több zeneszerzője (Mosonyi, Erkel, Liszt, Ábrányi) talált kiadóra a cégben. Bár Rózsavölgyi Gyula 1861-ben meghalt, társa és az utódok vitték tovább az egyre bővülő céget, vásárolták fel a tönkrement kisebb kiadókat, kötöttek életműszerződést zeneszerzőkkel. 1883-ban a Rózsavölgyi cég megkapta a „Császári és királyi udvari mű- és hangjegy-kereskedő” címet, amelyhez hasonló magas rangú elismerést Magyarországon kottakiadással és forgalmazással foglalkozó cég még nem kapott.”

Az, hogy Antos Zoltán hogyan kapcsolódik ebbe a történetbe, az egy rejtély jelen pillanatban. Írtam a cég képviselőinek, először ütődöttnek néztek, mondván, egy ilyen patinás zeneműboltban hogyan árulhattak volna horgászbotokat, majd miután küldtem pár cikket és hirdetést nekik, ezt válaszolták:

„Kedves Balázs,

Annyit nyomoztam ki, hogy simán lehetett, hogy volt horgászattal foglalkozó részlege a kiadónak, hisz a forgalom, a bevétel számukra is fontos volt ahhoz, hogy a zenei kiadó erősödhessen. Sajnos több információm nincs, nem tudtam plusz anyagokat szerezni.

Köszönöm a megértését és a türelmét, üdvözlettel: ...”

Sajnos mai napig (2020.09.26. napja) nem találtam még egyetlen fennmaradt példányt sem az Antos-féle horgászati osztály illusztrált árjegyzékéből és képes katalógusából sem, csak reménykedem, hogy a kitartó kutatómunka előbb-utóbb gyümölcsöt érlel és valamelyik gyűjtőtársnál, esetleg könyvtári gyűjteményben rábukkanok majd egy ilyenre. Jó lenne az Antos által gyártott botokról pár dolgot megtudni.

4. Stadion (cég működése: 1942 ? - 1948)

Stadion Sport Buda, II. ker. Margit-krt. 7. Távbeszélő: 154-480.
Saját műhely
Sportfelszerelés mindenhez. A halászat és sporthorgászat összes cikkei.
A legkiválóbb sportruházat és sportcipők nagy raktára. Áránálattal kész-
séggel szolgál. Árjegyzék egyenlőre nincs.

Hirdetés, 1942 május (Vadászat-Halászat)

STADION BUDÁN
MARGIT-KÖRÚT 7
TELEFON 154-480
SCHEINER GYULA MENYHÉRT
Az összes sportcikk, ruházat, cipők raktáron
Horgászársait a legjobb szolgálatra ki és szereli fel a nagyrészt saját műhelyében készült különleges cikkeivel, ahol javítások is készülnek.
HATÁRSALÉTEK kaphatók
Árjegyzék nincs

Hirdetés, 1942
Dobó István – Sporthorgászat

A repülő is foghat halat,
ha
STADION
horgász felszerelése van
BUDÁN, Margit-körút 7.
Vízszeladónak árendéjé

Hirdetés, 1942 (mekkora...)
Magyar Szárnyak repülő magazin

HORGÁSZCIKKEK BUDÁN!
STADION-nál
minden kapható!
II., Mártírok útja 7
(Budai Margit hídfőnél)
Javításokat vállalunk!

Hirdetés, 1948 december
Magyar Horgász

Ez a cég sport- és horgászciikkeket árult, számtalan hirdetésükbe lehet belebotlani az 1942-1948 közötti időszakból. Nem igazán tudunk róluk semmit azon kívül, ami a fenti hirdetésekben is kitűnik, tehát forgalmaztak és javítottak horgászfelszereléseket. Sajnos mire árjegyzéket adtak volna ki, meg is szűntek, úgy tűnik, konkrétan a vagyonek Kobzást / államosítást senki sem kerülhette el 1948 után.

5. Kéglér István (cég működése: 1931 ? - 1948)

Futballfelszerelési cikkek szaküzlete
KÉGLER ISTVÁN, Kertész-u. 42.
(Saját készítményű futballcipő és labda stb.)
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK
Ingyen árjegyzék Telefon: J. 432-51

Hirdetés, 1931
Nemzeti Sport

FUTÓCIPŐ tökéletes finn forma, reklámár P 12.-
Speciális KÉGLER ISTVÁN
Készítője
atlétilai cikkek szaküzlete, VII., Körtösz-u. 42.
Kérjen árjegyzéket. Telefon: 432-51.

Hirdetés, 1932
Nemzeti Sport

Futball
felszerelési cikkek szaküzlete
KÉGLER ISTVÁN
VIII., József-körút 13 (a Nemzeti Színháznál)
Tel.: 1-432-51 Kérjen árjegyzéket

Hirdetés, 1937
Nemzeti Sport

FUTBALL
cipő, dressz nagy választékban
Saját készítményű meccslabda
Kéglér István sportáru szaküzlete
Bpest, VIII., József-krt 13. sz. Tel.: 143-251. Kérje tavaszi árjegyzékemet.

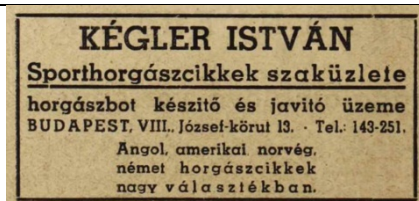
Hirdetés, 1939
Nemzeti Sport

Kéglér István Budapest, VIII., József-körút 13.
Telefon: 143-251.
Sporthorgászcikek szaküzlete
Horgászhaj készítő és javító üzem.
Angol, amerikai, norvég, német horgász-cikkek nagy választékban.

Hirdetés, 1941
Vadászat-Halászat

KÉGLER ISTVÁN
sporthorgászcikek szaküzlete
horgászhaj-készítő és javító üzem
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 13. T.: 143-251
Angol, amerikai, norvég, német horgászcikek nagy választékban

Hirdetés, 1942
Dobó István – Sporthorgászat

Katalógus fedlap, 1943
Vadászat-Halászat

Hirdetés, 1947
Magyar Horgász

Hirdetés, 1948
Magyar Horgász

Kéglér István munkásságáról cége hirdetéseiből sok mindent megtudhatunk: A vállalkozás 1931-ben már sportcipőket (focicsukákat és futócipőket), valamint futball-labdákat gyártott bőrből és ezeket a Budapest, VII. ker., Kertész utca 12. alatti szaküzletében értékesítette. Ahogy nőtt a forgalom, a kínálata egyre szélesedett, az üzlet pedig 1936-ban a VIII. ker., József-körút 13. szám alá, egy nagyobb üzletbe költözött. Ez az üzlet legkésőbb 1941-től minőségi angol, amerikai, norvég és német horgászcsikkek széles választékát is kínálta. A pontos kínálat felfedésére legalább egy árjegyzékre szükség lenne, ha valakinél bújál ilyen, akkor kérem jelentkezzen ☺...

A cég a háborút ugyan átvészelte és 1946-tól újult erővel vetette magát a horgászcsikk-kereskedelembé, immár az akkor újdonságnak számító német műanyag zsinórok (Damy, Solin) forgalmazásával is, de nem kerülhette el végzetét, mely 1948 év végén egyik napról a másikra bekövetkezett.

6. Horváth Károly, Székesfehérvár (cég működése: 19xx - 1948)

Hirdetés, 1942
Dobó István – Sporthorgászat

Horváth Károly az egyetlen a csapatban, aki nem Budapesten dolgozott, hanem a Székesfehérvár, Kossuth u. 8. sz. alatti saját házában kereskedett horgászcsikkkel. Fenti hirdetésen kívül semmit sem sikerült kiderítenem róla.

7. Phönix Horgász-cikk-különlegességek (dr. Janitsáry Miklós) (cég működése: 1946 - 1951)

Horgász-különlegességek, Budapest, PETŐFI-TÉR 2. Telefon: 389-024

Kérje kereskedőjénél
márkázott gyártmányainkat!
Használatuk élvezet és biztos siker!

Ujdonságaink:

Viktória rendszerű, dobófékes „Duna”-orsó. Phönix peremfűtőorsó, Dobóorsó világító gombbal. Éjszakai horgászatra „Telex” világító úszó.

Raktárról szállítunk közszeretben álló „Telescop” úszót minden méretben, szabályozható antennával. Használjon Phönix cellapára csúszósúszót, tartós csinos, kifogástalan.

„Szivárvány”, „Rapax”, „Phönix” villantók, „Trlx”, „Fa”, „Indian” wobblerek első rendűek, „Zett” és „Vidra” önsúlyos öntött villantókkal horgászni külön élvezet.

Az ezüstözött „HEINZ” kanál rekordfogásokat eredményez.

Gyártunk: olcsó úszókat, sodronyelőket, csukázókészleteket, olcsó és finom horgász-készleteket, különféle lapos, gömb, csepp és excentrikus ólmokat, vágott söréte merítőszákokat, vágóhorgokat és minden fajta egyéb horgász-cikket.

Hirdetés, 1947
Magyar Horgász

JANITSÁRY MIKLÓS
horgász-cikk készítő

horgász-különlegességek
Budapest, IV., Petőfi-tér 2
IV. emelet. Lift
TELEFON: 389-024

Közserű horgász-felszerelés bő választékban.

Szakszerű javítások, 1950. évi ujdonságaink:

Mindenféle műanyagzsinórnak ellenálló zománc zsinórvezető és véggyűrűk. 4, 6, 8, 10 m/m-es belső nyílással, a legszebb emelt hídmegeoldású kivételben, véggyűrűk 4, 8 m/m belvilággal, acél botokra, valamint ragasztott botokra alkalmazható foglaltal, f. év március hó 10-től korlátlanul kaphatók.

Hirdetés, 1950
Magyar Horgász

JANITSÁRY MIKLÓS
horgász-cikk készítő

horgász-különlegességek
Budapest, IV., Petőfi-tér 2
IV. emelet. Lift
TELEFON: 389-024

Közserű horgász-felszerelés bő választékban.

Szakszerű javítások, 1950. évi ujdonságaink:

Kutyogtatáshoz alkalmas, rendkívül teherbíró, különleges harcászó botok.

Mindenféle műanyagzsinórnak ellenálló zománc zsinórvezető és véggyűrűk. 4, 6, 8 m/m-es belső nyílással, a legszebb emelt hídmegeoldású kivételben, véggyűrű 4, 8 m/m belvilággal, acél botokra, valamint ragasztott botokra alkalmazható foglaltal korlátlanul kaphatók.

Hirdetés, 1951
Magyar Horgász

Horgász-különlegességek Budapest, IV., Petőfi-tér 2. IV. em. Lift
TELEFON: 389-024

Állandó kiállításunk GALAMB-UTCA 4. a MOHOSZ helyiségével szemben.

Ujdonságaink:
Napokig élve tarthatja süllőit, csukáit és őn halait, ha tartószák helyett PHÖNIX halászkapocsra fűzi azokat. Tavaszi önzéshez mindenféle műlégyc kapható.
Extra kivitelű ragasztott tonkin botjaink a legkiválóbb külföldi minőséget is felülmulják.

Örömmel hozzuk horgásztársaink tudomására, hogy a 100 m 0.50-es műanyagzsinór tárolására alkalmas Rapax II. peremorsónk mellett sikerült megoldani a pergetésre alkalmas és 100 m 0.40-es zsinór tárolására képes Rapax I. előállítását is. Ugy ez, mint a Rapax II. peremorsó május 20-tól horgásztársaink rendelkezésére áll az árjegyzékben feltüntetett 138.- forintos árban. Tekintettel az üzem kis kapacitására, ajánlatos az első szállítmányra az előjegyzéseket már most megejteni, mert a szállításokat csak a megrendelések sorrendjében tudjuk eszközölni.

A peremorsók anyagbeszerzési nehézségek miatt nem készültek el adott határidőre. A nehézségeket azonban sikerült elhárítanunk, a gyártás folyamatosságát biztosítottuk és május hó 20-tól minden megrendelést ki tudunk elégíteni.

A rajtunk kívül álló késedelemért horgásztársaink szíves elnézését kérjük!

PHÖNIX egykezes dobóbot — — — 133.— „	RAPAX I. peremorsó — — — — — 138.— Ft
u. a. luxuskivitelben — — — 157.— „	RAPAX II. peremorsó — — — — — 138.— Ft
PHÖNIX pontyozó-harcsázó — — — 148.— „	Különleges univerzális bot — — — 210.— „
u. a. luxuskivitelben — — — 172.— „	Egyszerű pontyozóbot — — — — — 98.— „

Az öt éves terv: erős ipar, virágzó falu, boldog nép.

Az 1949-es hirdetés még a Phönix cégnév és logo alatt jelent meg, alatta a Magyar Horgász szerkesztősége által odavarázolt „Az öt éves terv: erős ipar, virágzó falu, boldog nép.” tudományos megállapítással (1949 január, Magyar Horgász)

Lehet, hogy csak azért, mert az én kedvenc halam is a balin, ugyanúgy, mint Janitsáry Miklósnak is volt, de számomra dr. Janitsáry Miklós a legszimpatikusabb az első nagy sporthorgász generáció tagjai közül. Alapító elnöke volt a Neptun Sporthorgász Egyesületnek, országos barátja Berényi Jánosnak, aki ugyanezen egyesület (majd később a MOHOSZ) titkára volt. Mindketten vérbeli pergető horgászok. Jogot tanult, civilben főszolgabíró (járási vezető) volt a háború előtt, ez nem könnyítette meg az életét később. Eleinte talán nem gondolkodott horgászcikkek gyártásán, de a háború végeztével (és eddigi állása megszűnésével) új munka után kellett néznie, a horgászciikk fronton beálló ellátási gondok miatt pedig a hazai gyártás egy jó üzletnek tűnhetett. Rettentő sokra vihette volna, komolyan értette, hogy mire lenne szüksége a horgásztársadalomnak, az 1946-1947-ben piacra dobott horgászbotjai és orsói a kor csúcsmínőségét jelentették, a balin akkori latin nevééről elnevezett Rapax I és Rapax II peremfutó orsók precíz kidolgozásúak voltak, ma is a hazai gyűjtők féltett kincsei. A magyar horoggyártás kidolgozásában később elvülhetetlen érdemeket szerzett, a Phönix által gyártott műcsalik és úszók ugyancsak a legkorszerűbbek közé tartoztak a maguk idejében. Utolsó hirdetése már a fönixmadaras logo kitakarásával jelent meg a Magyar Horgász 1951-es számaiban, sőt, a Phönix márkanévet már 1949 után mellőznie kellett. Gyakorlatilag az 1940-es évek végén működő összes horgászciikk gyártó kisiparosra ez a sors várt. Vagyonukat önként és dalolva be kellett dobniuk a közönsbe és le kellett mondaniuk addigi álmaikról. Antos Zoltán kivételt képez, ő gyorsabban kapcsolt, vagy jobban igazodott a változásokhoz, mozgalmista kompromisszumok mellett magas rangú szakmai vezető pozíciókat töltött be haláláig. Mindemellett Antos szaktudása előtt ma is megemelhetjük kalapunkat, horgásztudása mellett kiváló botépítő mérnöki tudására is alapozott az állami horgászciikk-gyártás. Janitsáry Miklósnak ehhez az új módihoz valószínűleg gyomra sem volt, ám nem is hagyták volna kibontakozni, ez hamar kiderült. Szerencséje annyiban volt mindössze, hogy barátja, Berényi János, a MOHOSZ vezető tisztségviselője lett és ugyan folyamatosan a támadások keresztútjében állt emiatt, próbálta segíteni régi cimboráit. Berényi szerkesztette az 1951-ben megjelent hiánypótló művet, a Horgászat című könyvet, ahol Janitsáry írta a horgászbotokról, az orsókról, valamint a pergető horgászatról szóló fejezeteket is. A Magyar Horgászban 1951-ig még saját neve alatt jelentek meg cikkei, majd 1952-1953-ban már név nélkül, de jellegzetes Janitsáry stílusban olvashatjuk írásait. Később már nem engedték publikálni.

Janitsáry Miklós a számukra teljes összeomlást jelentő államosítást követően összefogta a hasonló sorsra jutott kisiparos horgászciikk gyártókat, akik végül egy, a kommunista irányítás számára is értelmezhető, Kisipari Termelő Szövetkezet megalakításában látták a kiutat 1952-ben. Ez egy hatalmas szakmai tudást egybeolvasztó cég volt és országos szinten is jelentős lehetett volna, ha hagyják rendesen dolgozni. A kezdeti időkből még hagyták is, hiszen olyan ellátási hiányosságok voltak horgászciikk fronton, hogy bármilyen segítség jól jött az elégedetlenség csillapítására. Az alapításról pár mondatot olvassunk el a Magyar Horgász 1952. februári számából:

„»Sport- és Horgászciikkgyártó és javító K. Sz.« névvel a napokban megalakult az első horgászciikk készítő kisipari szövetkezet. A szövetkezet horgász részlegéhez csatlakoztak mindazok a kisiparosok és háziiparosok, akik idáig is minőségi horgászciikk készítésével, javításával foglalkoztak. Horgásztársaink ezután már nyugodtan bízhatják javításra szoruló drága és nehezen beszerezhető botjaikat, orsóikat a legjobb szakértőkből alakult szövetkezetre. Amint értesültünk, a szövetkezet elvileg már megoldotta a horogkészítés problémáját is. A szükséges és már tervezés alatt álló szerszámok legyártása után megindul a hazai horoggyártás. A szövetkezet 18-féle nagyságú és formájú, a legjobb norvég horgokkal teljesen egyenértékű horgot fog gyártani. A horgásztársadalom nagy várakozással tekint a szövetkezet működése elé.»

Egy hónappal később (1952. márciusában) a Magyar Horgászban a következő sorokat olvashatták a sporttársak:

„Ahol a horgászszerszám születik

Horgászszemnek elbűvölő a látvány piros, fehér jelzők egész halmaza, kicsik, nagyok, karcsú pontydugók és természetes csukajelzők készülnek a Petőfi-tér 2. számú ház negyedik emeletén, a Sport- és Horgászszerszámgyártó Kisipari Szövetkezete helyiségének egyik termében, ahová ellátogattam. Csupa ismerős arc fogad, a munkapadok mellett Janicsáry Miklóst, Kecskés Ágostont, Simon Istvánt — régi, kitűnő horgászokat — látom, de a többiek is, akik itt dolgoznak, kivétel nélkül mind lelkes horgászok. — A szövetkezetnek ezen a részlegén — magyarázza Komáromy József, a szövetkezet ügyvezető elnöke — csupa régi horgász dolgozik.

Eddig olyanok is készítettek horgászszerszámokat, akik azt se tudták mi fán terem a horgászás, csináltak is olyan horgászszerszámokat, melyeket használni sem lehetett — nem örömet szereztek a horgásznak, hanem bosszúságot. Most horgászszerszámot csak azok állítanak elő, akik valóban tudják, milyennek kell lennie a rugalmas, jó horgászbotnak, a kifogástalan orsónak, az érzékeny jelzőnek. A szövetkezet peremfutós orsókat is gyárt majd, de készít és javít botokat, csinál különböző jelzőket, vágóhorgokat, villantókat. — A blinker-fronton átmeneti hiány van — magyarázza az elnök —, mert nincs drillingünk. De lesz! — És lesz-e elég horog? — kérdezem. — Most van folyamatban a gyártáshoz szükséges szerszámkészítés. Januárban elkészülnek már az első mintadarabok is. Mindenekelőtt ponty és süllőhorgokat készítünk. A Sportszer Kereskedelmi Vállalattól kaptunk nagy megrendelést, megfeszített erővel dolgozunk, hogy határidőre szállítani tudjunk. Tavaszra lesz horog!

Miközben elbeszélgetünk, egyik horgász a másik után kopogtat be a szövetkezetbe. Ki a botját hozza lakkozatni, ki újra gyűrtetett horgászbotját, van aki a törött spiccet cseréltetné ki. A szövetkezet minden javítást vállal. — A szövetkezet másik részlege — fejezi be a beszélgetést Komáromy József — a Futó utca 15. szám alatti telepünkön dolgozik, ott kizárólag sportcikkeket gyártunk és javítunk, most főképp síléceket, ping-pong és teniszütőket. Menjen el oda is!

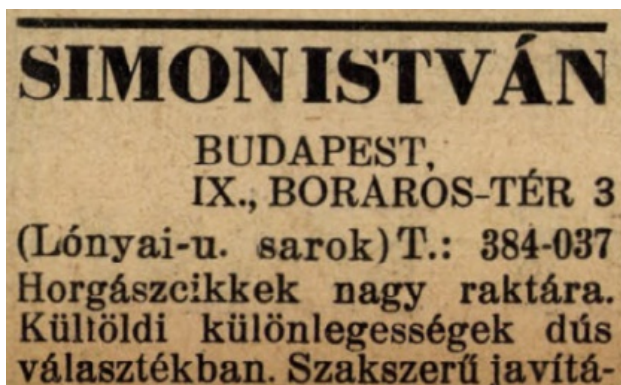
Nem megyek! Én nem tudok síelni, teniszezni, életemben sem volt még kezemben ping-pong labda. Én csak horgászni tudok. Illetve szeretnék tudni.

Viszont a botjaimat máris viszem a Petőfi térre, téli »nagytakarítás« céljából. . .”

Figyelem! Az alulról szerveződő, dr. Janicsáry Miklós Petőfi téri ingatlanában működő Sport- és Horgászszerszámgyártó és javító K. T. SZ. nem azonos a felülről szervezett Horgász Szövetkezet nevű céggel, amellyel 1953-tól 1961-ig párhuzamosan futott. Végül midkettőt bekebelezte a HOKÉV, de ezek már nem az 1950-ig terjedő időszak eseményei, ez egy újabb regény, mindkét cég története önmagában is nagyon érdekes.

A Phönix teljes árjegyzéke fennmaradt az utókornak, így az általuk gyártott termékeket is ismertetjük majd a következő fejezetben.

8. **Simon István** (cég működése: 1940? - 1949)

Hirdetés, 1948 június, Magyar Horgász

Simon István a háború előtt a Neptun Sporthorgász Egyesület pénztárosa volt. Simon ötlete jó volt az önálló vállalkozás alapítására, de igen rosszkor kezdte az ipart. Az előző írásban láthattuk már a nevét, 1949-ben elvették mindenét, ő is csatlakozott dr. Janitsáry Mikóshoz és 1952-től a Sport- és Horgászcsikkgyártó és javító K. T. Sz. dolgozójaként folytatta életét.

9. **Senkei István** (cég működése: nincs információ)

Senkei István már bizonyosan épített ragasztott tonkinnád botokat a háború előtt. Valahol Óbudán volt a műhelye és gyönyörű darabok kerültek ki a kezei közül. Szinte semmit nem sikerült megtudnom róla az általam elérhető folyóiratokból (a Sporthorgász 1936-1944 közötti évfolyamaiból lehetne talán többet megtudni), termékleírásokra és árjegyzéke felbukkanására sem látok sok esélyt. Gyűjtőknél mindenesetre időnként feltűnik egy-egy botja, én is így találkoztam a nevével. 2017-ben Siági Lajos horgászcsikk javító mestertől kaptam ajándékba egy ramaty állapotban lévő, delaminálódott Senkei botot, erről mellékelek pár képet:

Ezt a gyönyörű, sötét tónusú ragasztott nád botot továbbajándékoztam Imre Tibornak (www.imretibor.hu), aki tökéletesen felújította az eredeti fittingekkel és gyűrűkkel, az utolsó két kép már a felújítás után készült. Senkei Tibor is az állam kezei között találta magát a kommunista hatalomátvétel után és az állami Horgász Szövetkezet, majd később a HOKÉV műhelyében építette a szebbnél szebb botokat, mint betanított munkás. Hát nem vicces? Hiszen ő tanított be mindenkit a cégnél. Nekik annyira nem lehetett vicces, még akkor sem, ha ezek a profi szakemberek azért köztiszteltnek örvendtek a kollégák között.

A Magyar Horgász 1972. májusi számában volt egy cikk „Gondok, Tervek, Elképzelések a Horgászok Gyárából” címmel, ami többek között rávilágít a fenti anomáliára:

„Először talán valamit a kezdetről. A magyarországi horgászgyártás a felszabadulás után egy Petőfi téri pincében kezdődött (lásd dr. Janitsáry Miklós, feljebb - szerk). Ez a műhely egy ktsz részlege volt, később megszüntették. A Horgász Szövetkezet 17 éve született meg, a MOHOSZ vezetőségének kezdeményezéseként. Az új szövetkezet egy Lenin körúti pincében helyezkedett el, ez a helyiség csaknem tizenöt évig adott otthont a magyar horgászgyártásnak. Persze nemcsak a munkahely szűkössége volt probléma, hanem a szakemberhiány is. Huszonhárom képzett horgászgyártóval indult a termelés, ők tanították meg az új dolgozóknak a szakma fogásait, fortélyait. Szakmának írtam a horgászgyártást, önkéntelenül is, pedig hivatalosan nem az. Talán specializáltsága és elszigeteltsége miatt nem tudják az illetékesek besorolni az „elismert” szakmák közé. Így aztán például Senkei Pista bácsi, akit nyugodtan nevezhetünk a ragasztott bot készítés „nagyapjává”, a többi jó képességű horgászgyártóval együtt „betanított munkás” minőségben szerepel a vállalati névsorban.”

10. Zubek Bertalan és Társa (cég működése: 1871-1945 ?)

CÉGÜNK
ALAPITTATOTT
AZ 1871. ÉVBEN.

☐☐

A HÍRNEVES

angol Milward & Sons Ltd., S. Allcock & Co Ltd., — a belga Leclercq, —
a spanyol Francisco Martinez Herrera, — a német F. Ziegenspeck gyári cégek

**SPORTHORGÁSZATI CIKKEIK ÉS HALÁSZATI
KÜLÖNLEGESSÉGI KÉSZÍTMÉNYEIKNEK
MAGYARORSZÁGI RAKTÁRA.**

**Kiváló
szegedi**

**halász-
hálók!**

Nagy raktár: egy- és kétnylású varsák- és egynyílású szárnyasvarsákban; terítő- (pendely) hálók-, húzóhálók-, tükörhálók- és szárnyas húzóhálókban; haltartóhálók-, rákfoghálók- és mindenféle fenékhorgoz-zsinórokban stb., stb.

A Budapesti Sporthorgászok Egyesülete tagjai az 1925. évi tagsági jegyük ellenében árengedményben részesülnek.

Árajánlatokkal és költségvetésekkel készségesen szolgálunk!

ZUBEK BERTALAN ÉS TÁRSA
SPORTÁRUK ÉS FEGYVEREK ÁRÚHÁZA
BUDAPEST, IV. KERÜLET, MÚZEUM-KÖRÚT 29. SZÁM.
SZEMBEN A NEMZETI MÚZEUMMAL!   TELEFONSZÁM: JÓZSEF 103—70.

Nyomatott az „Élet” Irodalmi és Nyomda Készvényszerzéségnél, Budapest, I. ker. Horthy Miklós-út 15.

Igazgató: Loizsky Jenő.

Hirdetés, 1925.
Sporthorgászat

CÉGÜNK ALAPÍTVÁ: 1871.

A HÍRNEVES

angol Milward & Sons Ltd., S. Allcock & Co Ltd., a belga Leclercq, a spanyol Francisco Martinez Herrera, a német F. Ziegenspeck gyári cégek

Sporthorgászati cikkek és Halászati különlegességi Készítményeknek Magyarországi raktára!!!

Nagy készlet a kiváló szegedi halászhalókban!

A Budapesti Sporthorgászok Egyesülete tagjai az 1925. évi tagsági jegyük ellenében árengedményben részesülnek.

Zubek Bertalan és T-sa
sportárúk és fegyverek áruháza
BUDAPEST, IV., MÚZEUM-KÖRÚT 29.
Telefon: József 103—70

Ujdonság!
Ezti horgászatra világhíró jelszó dugó.

Hirdetés, 1925.
Sporthorgászat

Téli és tavaszi csuka- és süllőhorgászatra
kiváló minőségű horgok, zsinórok és készítmények.

Ziegenspeck's Angelgeräte

A HÍRNEVES angol Milward & Sons Ltd., S. Allcock & Co Ltd., a belga Leclercq, a spanyol Francisco Martinez Herrera, a német F. Ziegenspeck gyári cégek

Sporthorgászati cikkek és halászati különlegességi készítményeknek Magyarországi raktára.

Nagy készlet a kiváló szegedi halászhalókban.

A Budapesti Sporthorgászok Egyesülete tagjai az 1925. évi tagsági jegyük ellenében árengedményben részesülnek.

ZUBEK BERTALAN és TÁRSA
sportárúk és fegyverek áruháza
BUDAPEST, IV., MÚZEUM-KÖRÚT 29. SZÁM.
A NEMZETI MÚZEUMMAL SZEMBEN.

A Sporthorgászati Készletgyártó és Forgalmazó Rt. Budapesti Képviselete

Hirdetés, 1928.
Sporthorgászat

Sporthorgászati különlegességek és halászati cikkek magyarországi raktára

CÉGÜNK ALAPÍTVÁ 1871.

a hírneves angol Milward & Sons, S. Allcock & Co., a belga Leclercq, a spanyol J. Gomez és a német Ziegenspeck gyári cégektől. *Fémesláncok készletük:* egy-, két-, három-, négy- és öttrészből, mint általában horgászhalókban; egy-, kétfős és háromtrészből; selyem horgokból, kender-, len- és selyemhorgászó zsinórokban; toll- és szék, sündisznócsók, parafaszálak és teljes horgászóeszközökben; műrovarok, pisztrángfogók, műhalak, kaszforgók (Blinkerek) és zsinórkerékekben, Varsák, terítő-, kánc- és illóhálók; rákháló, fenékzsinórok.

Dugó: Sporthorgászok zsebkönyve 3-60 P.
Ujdonság: Sporthorgászati tapasztalatok 3-60 P.

ZUBEK BERTALAN és TÁRSA
sportárúk
BUDAPEST, IV., MÚZEUM-KÖRÚT 29. SZÁM.
Alapítva 1871. ében.   Telefon: Aut. 857—67.
A Magyar Vadászok Országos Szövetsége, a m. kir. Ludovika Akadémia, Budapesti székfőváros, a Kőszegi Testvérségi Országos Szövetsége stb. kezelték.

Egyesületi tagoknak az 1925. évi tagsági jegy ellenében árengedményben.

Ujdonság!!!
Ezti horgászatra világhíró jelszó dugó.   Árjegyek díjmentesen.

Hirdetés, 1929.
Sporthorgászat

A Zubek Bertalan és Társa Pesten, a Múzeum-Körút 29. szám alatt működött, Major Jánossal együtt a legnagyobb horgász-cikk-kereskedők közé tartozott. Olyan beszállító partnerekkel dolgozott, mint az angol Milward's és az S. Allcock co., vagy a német Ziegenspeck, akik a korabeli legjobbak közé tartoztak, így minőségi, felső kategóriás horgászfelszereléssel látták el vevőiket. Már 1925-ben is fantasztikus műcsali arzenált kínáltak, az aprócikkeken kívül a sültüskétől a bambuszbotig mindent forgalmaztak, amire a korabeli horgászok áhítoztak. Csak a Sporthorgászatban (BSE-közlöny) találtam eddig hirdetéseiket, volt illusztrált árjegyzékük is, erre még vadászom. Ha valakinél ilyen bújkal, kérem jelentkezzen 😊

11. Magyar Cserkészek Sportáruháza (cég működése: nincs információ)

Fogadjon szót
s vigyen magával szákot
gazdag zsákmányt
visz haza,
ha felszerelését nálunk vette.
Sport-, Horgász-, Halász-cikkeket
szakszerű kiszolgálás mellett
legolesóbban árusít a
MAGYAR CSERKÉSZEK
term. ért. szöv. SPORTÁRÚHÁZA BUDAPEST
Üzletvezető Vadász Mihály sporttárs.
IV., Váci-utca 46. sz. Tel. J. 451—83.

Csalétek: kishal, kukac, stb. állandóan kapható.
Egyesületi tagoknak horgászfelszerelési cikkekből
10% engedményt adunk.

Hirdetés, 1928.06.15.

Sporthorgászat

A legkényesebb igényeknek is megfelelő

Horgászfelszerelés
a Magyar Cserkészek
Szövetkezetének
Sportáruházában

Budapest,
IV. kerület, Váci-utca 40. szám.
Telefon: Aut. 824—21.

Ezen kívül a sport minden ágához
szükséges felszerelési és ruházati
cikkek, valamint cserkész- és levente-
felszerelések.

Csalétek: kishal, kukac stb. állandóan kapható.
Egyesületi tagoknak horgászfelszerelési cikkekből
10% engedményt adunk.

Hirdetés, 1929. 06. 15.

Sporthorgászat

Pár hete leltem rá a Sporthorgászban ezekre a hirdetésekre, mely szerint a Magyar Cserkészek Szövetkezetének Sportáruházában is komoly munka folyt, mindenféle horgász cikket és csalit meg lehetett vásárolni náluk is.

12. **Haas Sportház** (cég működése: nincs információ)

Hirdetés, 1925.04.05.
Sporthorgászat

Utólag leltem rá, így a történeti hűség kedvéért felvettem őket is a listára, nem tudok róluk szinte csak annyit, hogy 1925-1933 között a fenti hirdetésekkel lehet találkozni a Sporthorgászat-ban.

---

13. **Hauschild Albert** (cég működése: 1839- ?)

Angol, olasz, svéd és német *horgászati cikkek*,
hátizsákok sátrak, hálók, nyugágyak a *legolcsóbban* kaphatók

HAUSCHILD ALBERT
kötél és műszaki cégnél,
Budapest, VII., Károly-körút 15.

Feltűnő olcsó árainról meggyőződhet egy próbarendeléssel.

90 ÉVES
CÉG!

Hirdetés, 1929.04.05.
Sporthorgászat

Szintén utólag leltem rá, így a történeti hűség kedvéért felvettem őket is a listára, nem tudok róluk szinte csak annyit, hogy 1925-1933 között a fenti hirdetésükkel több számban is lehet találkozni a Sporthorgászat-ban. Patinás cég volt már 1929-ben, akkor 90 éve üzte az ipart.

---

14. Nedelkó Sándor „utóda” (cég működése: 1840- ?)

Túlhalmozott raktár

miatt az összes horgászati cikkeknel az olcsó alapárainból **20% engedményt nyujtok.**

Nedelkó Sándor
utóda

**Budapest, VII. ker.,
Károly-körút 15.
Városházkapuvalszemben.**

92 éves cég.

Hirdetés, 1932.01.28.

Sporthorgászat

Szintén utólag leltem rá, így a történeti hűség kedvéért felvettem őket is a listára, egyetlen hirdetésüket találtam a Sporthorgászat 1932.01.28-as számában. A gazdasági világválság erősen megviselhette még az ilyen patinás cégeket is, nem csoda, hogy a „túlhalmozott raktár”-ra hivatkozva 20% kedvezményt adtak hirtelen az „olcsó” alapáraikból.

Most, hogy már megtudtuk, hogy kik és hol gyártottak és forgalmaztak Magyarországon horgászcsikket, próbáljuk sorra venni a korszak jelentősebb horgászcsikkeit:

Folytatjuk ...